

ΕΝΟΤΗΤΑ 8:

Η ΚΟΙΝΩΝΙΟ-ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η κοινωνιο-κεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας

- Κεντρική έννοια:
- το σχολείο πρέπει να λειτουργεί ως **φορέας αλλαγής και μετασχηματισμού της κοινωνίας** (εξέλιξη, δικαιοσύνη, ισότητα)
 - ▣ προωθώντας τον **εκδημοκρατισμό** της κοινωνίας (ήπια εκδοχή)
 - ▣ **ανασυγκροτώντας** το κυρίαρχο status quo (ριζοσπαστική εκδοχή)
- **Κριτική Παιδαγωγική**
 - ▣ Η εκπαίδευση δεν είναι κοινωνικά και πολιτισμικά ουδέτερη
 - ▣ Κριτική στάση απέναντι στο ρόλο που παίζει η εκπαίδευση στο κοινωνικό γίγνεσθαι
 - ▣ Η εκπαίδευση πρέπει να προκαλέσει η ίδια τις απαραίτητες κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές

Η κοινωνιο-κεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας

□ Φιλοσοφική βάση

- Χρειαζόμαστε ένα όραμα για έναν καλύτερο κόσμο
- Ο άνθρωπος αναπτύσσεται σε σχέση με το περιβάλλον του

□ Εκπαιδευτική θεωρία: Πραγματισμός

- Το σχολείο πρέπει και μπορεί να συμβάλλει στην ατομική ανάπτυξη και μέσω αυτής στην κοινωνική αλλαγή
- Μέσα από την ανατροπή/ αναμόρφωση του παραδοσιακού σχολικού προγράμματος
- Το άνοιγμα του σχολείου στη ζωή και στην πραγματικότητα

Η κοινωνιο-κεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας

- Βασικός στόχος: ο κοινωνικά ευαισθητοποιημένος και δημοκρατικά ενεργών πολίτης
- Αλλαγές στο σχολείο και στη λειτουργία της εκπαίδευσης
- Ο εκπαιδευτικός ανανεωτής της σχολικής πρακτικής

- **Το «δημοκρατικό» σχολείο**
 - ▣ Ανατροπή των μηχανισμών εξουσίας
 - ▣ Αποφυγή άσκησης συμβολής βίας
 - ▣ Το σχολείο ως «μικρογραφία» και «φυτώριο» της κοινωνίας – ανάπτυξη κριτικής στάσης
 - ▣ Ενεργός συμμετοχή στη διερεύνηση και αποκατάσταση προβλημάτων και ανισοτήτων της κοινωνίας

Η κοινωνιο-κεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας

Επιφυλάξεις

- Απαιτείται: ωριμότητα, γνώσεις και δεξιότητες που δεν διαθέτουν οι μαθητές
- Συνεπάγεται κοινωνικές και ψυχολογικές συγκρούσεις που οι μαθητές δεν μπορούν να διαχειριστούν

Δυνατότητες

- ▣ Σχέδια εργασίας (projects) με τα κοινωνικά προβλήματα του άμεσου περιβάλλοντος των μαθητών
- ▣ Επικέντρωση στα προβλήματα των ίδιων των μαθητών
- ▣ Ευαισθητοποίηση των μαθητών για το τι συμβαίνει στον κόσμο
- ▣ Ανάδειξη σημασίας προσωπικής και συλλογικής ενεργού δράσης

Εκπρόσωποι της κοινωνιο-κεντρικής προσέγγισης της διδασκαλίας

Paulo Freire

- Η Παιδαγωγική των Καταπιεσμένων (1974)

Henri Giroux

- Θεωρία και Αντίσταση στην Εκπαίδευση (1983)

Παιδαγωγική πρόταση: **Το Σχολείο της Χειραφέτησης**

- ▣ Αποκέντρωση σε ρόλους και εξουσίες
- ▣ Συλλογικότητα, ισοτιμία, αμοιβαιότητα, υπευθυνότητα
- ▣ Η τάξη ως κοινότητα δράσης
- ▣ Διάλογος, κριτική, δημοκρατική παρουσία

Η γνώση στην κοινωνιο-κεντρική προσέγγιση

Περιεχόμενα της διδασκαλίας. Θα πρέπει να συμβάλλουν...

- στην αμφισβήτηση των «απόλυτης αλήθειας»
- και στην καλλιέργεια κριτικής στάσης
- είναι βασισμένα στο «πρόβλημα» και την επίλυσή του
- προωθούν «αυθεντικές» καταστάσεις μάθησης (διερευνητική – συνεργατική – πραξιακή)
- με έμφαση στο «πώς;» αλλά και στο «τι;» με στόχο την ανάπτυξη δράσης
- έξω από τα αυστηρά ακαδημαϊκά πλαίσια της σχολικής γνώσης
- Σημασία στην **επαγγελματική ανάπτυξη** των εκπαιδευτικών για την ανάπτυξη του ρόλου του αυτού

Κοινωνιο-κεντρική και μαθητο-κεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας

Μαθητο-κεντρική

- Επικέντρωση στον **μαθητή** (σκοπός) – εμπειρίες, ανάγκες, ενδιαφέροντα
- Ευαισθησία απέναντι στις κοινωνικές ανισότητες και πώς επηρεάζουν την προσωπική πορεία και ανάπτυξη των μαθητών
- Παροντικός προσανατολισμός

Κοινωνιο-κεντρική

- Επικέντρωση στο **μαθητή** (μέσο) – ενίσχυση του ρόλου του ως **πολίτη** που αλλάζει την κοινωνία
- Συστηματική αναζήτηση και προσπάθεια ανατροπής των συνθηκών που δημιουργούν τις κοινωνικές δυσλειτουργίες και ανισότητες
- Μελλοντικός προσανατολισμός